

Preses relīze

Luksemburgā, 2020. gada 26. novembrī

ES īstenotā jūras vides aizsardzība ir virspusēja

Saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) šodien publicēto jauno īpašo ziņojumu ES rīcība nav ļāvusi atjaunot nozīmīgas jūras ekosistēmas un dzīvotnes. Jūras vides aizsardzības regulējums nav pietiekami dziļš, lai atjaunotu labu jūras vides stāvokli, savukārt ar ES līdzekļiem reti atbalsta jūras sugu un dzīvotņu saglabāšanu. Revidenti konstatēja, ka aizsargājamas jūras teritorijas (AJT) nodrošina ierobežotu reālu aizsardzību un tikmēr pārzveja turpinās, jo īpaši Vidusjūrā.

ES ir apņēmusies aizsargāt jūras vidi ar tās vides un zivsaimniecības politiku. Galvenie jūras vides politikas virzieni ir noteikti Jūras stratēģijas pamatdirektīvā, kā arī Putnu direktīvā un Dzīvotņu direktīvā un ietver AJT tīkla izveidi. ES kopējās zivsaimniecības politikas mērķis ir garantēt, ka zvejas darbības ir ekoloģiski ilgtspējīgas, un nodrošināt, ka tiek mazināta zvejas darbību negatīvā ietekme uz jūras ekosistēmu, kā arī sniegt finansējumu. Tomēr ES nav izdevies apturēt jūras bioloģiskās daudzveidības izzušanu Eiropas jūrās.

“Ņemot vērā jūras ekonomisko, sociālo un vides nozīmi, jūra ir patiesa bagātība. Tomēr ES rīcība līdz šim nav spējusi Eiropas jūrās atjaunot ne labu jūras vides stāvokli, ne zveju līdz ilgtspējīgam līmenim,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Joāo Figueiredo. “Mūsu revīzija ir nepārprotams brīdinājuma signāls par nepieciešamību pastiprināt ES jūras aizsardzību.”

ES regulējums praksē paredz tikai ierobežotu jūras bioloģiskās daudzveidības aizsardzību. Vairāk nekā 3000 AJT ir, iespējams, vispamanāmākie jūras resursu saglabāšanas pasākumi. Tomēr, lai gan uz AJT attiecas plašs aizsardzības tīkls, revidenti norāda, ka tas ir virspusējs. Tas atbilst Eiropas Vides aģentūras (EVA) nesenu veiktajam novērtējumam, kurā konstatēts, ka mazāk nekā 1 % no Eiropas AJT var uzskatīt par jūras rezervātiem ar pilnīgu aizsardzību. Lai AJT būtu efektīvas, tām pietiekami jāattiecas uz ES visneaizsargātākajām jūras sugām un to dzīvotnēm un vajadzības gadījumā jāietver zvejas ierobežojumi, kā arī jābūt labi pārvaldītām. Diemžēl tā tas nebūt nav.

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Tāpat regulatīvie instrumenti, kas saista ES jūras bioloģiskās daudzveidības politiku ar tās zivsaimniecības politiku, praksē nedarbojas pietiekami efektīvi. Revidentu pārbaudītajos jūras reģionos šādi instrumenti vēl netiek sekmīgi izmantoti. ES tiesību aktos ir iekļauti noteikumi par apdraudētajām sugām un dzīvotnēm. Šie noteikumi ir vairāk nekā 25 gadus seni, un tajos nav ņemta vērā jaunākā zinātniskā informācija.

Zvejai ir ievērojama ietekme uz jūras vidi. Lai gan kopējās zivsaimniecības politikas rezultātā zivju krājumu stāvoklis Atlantijas okeānā bija sācis uzlaboties, Vidusjūrā vērā ņemams progress nav panākts. Zveja šajā reģionā divkārt pārsniedz ilgtspējīgu līmeni. EVA nesen ziņoja, ka tikai 6 % no novērtētajiem krājumiem Vidusjūrā atbilst maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma kritērijiem.

Saskaņā ar ES politiku ar ES finansējumu jāatbalsta jūras vides aizsardzība, taču šim nolūkam tiek izmantota tikai neliela to daļa. Laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondam (EJZF) tika piešķirti aptuveni 6 miljardi EUR. Tomēr revidenti lēš, ka četras apmeklētās dalībvalstis (Spānija, Francija, Itālija un Portugāle) ir izmantojušas tikai 6 % pasākumiem, kas tieši saistīti ar saglabāšanas pasākumiem, un vēl 8 % pasākumiem, kam ir mazāk tieša ietekme uz saglabāšanu. Tostarp tās bija izlietojušas mazāk nekā 2 miljonus EUR (0,2 %), lai ierobežotu zvejas ietekmi uz jūras vidi. Tomēr ar ES finansējumu ir iespējams panākt pārmaiņas – par to liecina uzteicami *LIFE* un *Interreg* programmu finansētu projektu piemēri.

Vispārīga informācija

Termins “jūra” šajā preses relīzē ir izmantots, lai apzīmētu gan Atlantijas okeānu, gan citas Eiropas jūras.

Revīzija aptvēra laikposmu no 2008. gada, kad tika pieņemta Jūras stratēģijas pamatdirektīva, līdz 2020. gada martam. Tajā galvenā uzmanība bija vērsta uz Biskajas līci un Pireneju pussalas piekrasti, kā arī uz Vidusjūras rietumdaļu. Revidenti apmeklēja dalībvalstis, kam šajos jūras reģionos ir krasta līnija, t. i., Spāniju, Franciju, Itāliju un Portugāli.

Jūras vides mērķu sasniegšanas ziņā 2020. gads Eiropas Savienībai ir bijis nozīmīgs gads, un 2021. gadā notiks Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konference. Šis revīzijas ziņojums noteikti tiks izmantots diskusijās par turpmākajām iespējām.

Īpašais ziņojums Nr. 26/2020 “Jūras vide: ES aizsardzība ir plaša, bet virspusēja” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.

ERP nesen publicēja [ziņojumu par lauksaimniecības zemes bioloģiskas daudzveidības izzušanu](#).

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādas kā valstu parlamentu, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota.

Saistībā ar šo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar

Vincent Bourgeois – e-pasts: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

Tālrunis: (+352) 4398 47 502 / Mob. tālrunis: (+352) 691 551 502